

Югоизточен социално-икономически район

Значението на ЮИР в стопанския, политическия и културния живот на страната се определя от важното транспортно - географско положение, от развитието на промишлеността, селското стопанство, богатите реакционни възможности за развитието на туризма и отраслите на непроизводствената сфера. Характерна особеност на района е излаза на Черно море. По черноморското крайбрежие възникват големи предприятия, които работят с вносни суровини и същевременно произвеждат продукция за износ. Използват се предимствата на транспортното географско положение при развитието на международното разделение на труда.

ЮИР се разполага в югоизточната част на България. Обхваща Бургаска, Сливенска и Ямболска област. Заема 14 724 кв. км. или 13,2 % от територията на страната.

Географското положение разкрива отношението на района със съседните територии и обекти, които оказват влияние при формиране на природната среда, селищната мрежа, динамиката на населението, специализацията на стопанството и др. Физикогеографското положение разкрива влиянието на черноморския басейн в крайбрежните територии, влиянието на средиземноморските въздушни маси, нахлуващи през различните сезони на годината. Това определя климата, режима на водите, разнообразната почва, растителната покривка и животинския свят в района.

Иконом-географското положение показва влиянието на пристанище Бургас, на панорамния път Констанца-Варна-Бургас-Малко Търново за Турция. Източната граница е предпоставка за развитието на пристанищното дело, риболова, туризма, външната търговия, локализирането на производствени мощности и отрасли, разчитащи на вносни суровини. Северната граница минава по Стара планина. Чрез ниските и удобни проходи – Върбишки, Ришки и др. се осъществява връзка на района със Североизточния приморски и Северния централен район. Границата е лабилна поради активните си връзки с останалите части на страната. На запад районът граничи с Източния Тракийско-Родопски район. Някои от селищата на граничните общини са с поделена стопанска гравитация, което се потвърждава с ежедневните трудови пътувания между тях. Южната граница съвпада с държавната граница с Турция. Това се е отразило върху икономическото развитие на граничните територии. През последните години се промени политико-географското положение на страната, в резултат на което се извършиха промени в междудържавните отношения между България и Турция. Утвърди се демократичния принцип в международните отношения, което ще оказва влияние върху развитието на района. Търговско-транспортни отношения осигорява КПП край Малко

Търново,което не е натоварено достатъчно .Вероятно тази граница за в бъдеще ще се използва по-рационално с построяването на нови КПП и пътни възли.В проект е изграждането на КПП Лесово.

Природните ресурси,тяхното географско разпределение и запаси формират естествения природен базис за развитие на стопанството на тази територия.Природният комплекс се изразява с твърде големи различия.

Релефът е разнообразен.В най-северните части се намират източните разклонения на Стара планина ,която е пресечена от 1 ЖП линия и 7 шосета.От север на юг се редуват ниските Задбалкански котловини(Сливенска,Карнобатска,Айтоска),хълмистите части на Сърнена Средна гора,Бакаджиците,Светиилийските възвишения,части от Манастирските възвишения,Ямболско и Елховско поле.По-голяма част от крайбрежието е заета от Бургаската низина.В южните части са разположени Странджа и Дервенските възвишения.Преобладаващият низинно-хълмист и котловинен релеф спомага изграждането на селищната мрежа,развитието на селското стопанство,железопътния,автомобилния и тръбопроводен транспорт.Разчленената брегова линия създава възможности за изграждането на пристанищата при Бургас,Созопол,Поморие,Несебър.Широката и дълга планинска ивица ,малките острови и полуострови,лагуни,лимани,пясъчни дюни благоприятстват развитието на туризма и имат голяма стопанска и рекреативна стойност.Ниските планини ,покрити с широколистни гори,пасища създават условия за развитие на дърводобива,пасищното животновъдство,туризма и др.

Находищата на полезни изкопаеми са в тясна връзка със сложната геоложка история на района.Те са разнообразни,но малки по запас,поради което не оказват съществено влияние върху стопанското развитие.Черните въглища от Балканбас се използват за добив на кокс.Кафявите въглища от Бургаския басейн са с ограничено стопанско значение.Перспективни се очертават лигнитните въглища в Елховския басейн.Рудните полезни изкопаеми – медни (Меден рид) ,оловно-цинкови (южните части на Странджа ,както и желязната руда

(Манастирските възвишения) са недостатъчна суровинна база за развитието на черната и цветната металургия.Нерудните полезни изкопаеми – огнеупорни глини (Сливенско),мрамор (Малко Търново кварцов пясък (Ямболско),доломит (Сливенско),варовик (Бургаско), са предпоставка за развитието на промишлеността за строителни материали.Много перспективни са българитите (скална маса за производството на стъкло и др.) от находището край гр. Българово.От крайбрежието на езерата се добива

морска сол, а от лагуната при Поморие – лечебна кал.

В тясна връзка с релефа се намира климатът. ЮИР се характеризира с преходно-континентален климат в северните части и континентално-средиземноморски в южните. Тук най-силно се проявява комбинираното влияние на Черно море и Средиземноморския басейн. Под влиянието на Черно море се обособява черноморска климатична област, която обхваща ивица по крайбрежието 30-40 км. Средната годишна температура в северните части е 11-12 градуса, докато в южните тя е по-висока 12-13,9 градуса. По Черноморието е 12-12,8 градуса. Характерна особеност на причерноморската област е по-високата зимна (ср. Фев. Тем. 0-1 градуса) и по-ниската лятна (ср. Авг. Тем. 22-23 градуса) температура.

Вегетационният период по крайбрежието е по-дълъг в сравнение със земите от западните части на района. Характерен вятър е бриза. Количеството на валежите е малко-около 500 мм, а в южните части (Странджа) достигат около 700 мм. Неблагоприятно климатично влияние във вътрешността на територията е ранното затопляне и последващото го застудяване, което се отразява върху овощарството и зеленчукопроизводството. По Черноморието климатичните условия са добри за отглеждането на лозя ,овошия ,зърнени и технически култури. Късното настъпване на първите есенни слани и топлата есен осигоряват възможност за по-пълно узряване на къснозрейните сортове, късни зеленчуци ,памук. Ето защо съществуват условия за отглеждане на топлолюбиви култури ,за отглеждане на повече от една реколта ,за удължаване на курортно-туристическия сезон и за организиране на климатолечение.

Водните ресурси са недостатъчни за задоволяване потребностите на района. Главни водни артерии са река Тунджа и река Луда Камчия. По –малки реки са Резовска ,Велека ,Ропотамо ,Поповска и др. На територията са изградени язовири “ Камчия “ , “ Мандра “ , ” Ясна поляна”, ” Малко Шарково “, ”Овчарица” и др., които се използват за питейни и промишлени нужди ,за напояване. Край Бургас са най- големите езера по Черноморието – Мандренското, Атанасовското, Бургаско. От тях се добива сол ,а от Поморийското - лечебна кал. Минералните извори при с. Кортен, гр. Стралджа, Стефан Караджово, Сливен, Ветрен (Бургаско) имат значение за курортолечението. Нарастващото потребление на вода налага необходимост от рационално използване на водите на реките Факийска, Ропотамо, Велека, Резовска.

Разнообразието на почвите произтича от разнообразието на релефа и климата. Във високите части са разпространени канелени горски почви, които са благоприятни за отглеждането на картофи ,овошия, зърнени култури. В Странджа и по р. Велека се

срещат жълтоземни почви. В низините с най - голямо разпределение са смолниците , а край реките алувиално – ливадни почви.Необходимо е да се прилагат комплексни мерки за ограничаване на почвената ерозия.

Естествената растителност е представена от широколистни видове – бук и дъб.Горите са разпространени в Стара планина, Странджа и представляват 11% от запасите на дървесина.През последните години неблагоприятно влияние оказват много пожари.Много ценна е запазената лонгозна растителност по реките Велека ,Ропотамо и др.Извършените опити за отглеждането на корков дъб и банбук дават положителни резултати.Голямо богатство за територията са полските пасища – 20% от тези на България.Те представляват благоприятни условия за развитието на животновъдството.

Животинският свят е представен от Европейско – сибирската и Средиземноморската зоогеографски области.

Краткият анализ на природно – ресурсния потенциал ни дава основание той да бъде определен като богат, както в количествено, така и в качествено отношение, създаващ благоприятни възможности за развитието на разнообразни стопански дейности и осигуряващ благоприятна жизнена среда на населението.

Населението, разпространяването и използването на трудовите ресурси и селищната мрежа са важна социална предпоставка за развитието на отрасловата и териториалната структура на стопанството.Броят на населението непрекъснато намалява.За 2000 г. е 820382 и представлява 10% от населението на страната.Разпределението е неравномерно.Средната гъстота е 56,3 души на кв. км.Най – голяма е около промишлено – търговските и транспортни селища – Бургас,Сливен,Ямбол.Най – малка е в Странджа,Малко Търново,което потвърждава засилващия се демографски проблем.Тези различия се дължат на различното стопанско развитие на различните краища на района.

Динамиката на естественото движение се определя от раждаемостта и смъртността.Според последното преброяване данните са следните:

Показатели	данни за ЮИР във %0	данни за страната в%0
------------	---------------------	-----------------------

Раждаемост   %0   10,2   9,1

Смъртност %0   13,5   14

Естествен приръст %0   -3,3   -5,1

От горепосочената таблица можем да направим извода, че раждаемостта за района е по – висока в сравнение с тази за страната. Най – голяма раждаемостта е в Сливен 11,5 %.

Възрастовата структура определя трудовите възможности на населението. Стойностите са близки до средните за страната. Това се потвърждава от долупосочените данни.

Групи   данни за ЮИР   данни за ЮИР

За 1997г. в %   за 2000г. в %

Подтрудоспособно население   19,1   18,9

Трудоспособно население   56,6   57,6

Надтрудоспособно население   24,3   23,5

В сравнение с предходните години се наблюдава тенденция на намаляване на подтрудоспособното и надтрудоспособното население.

Етническата структура на населението за района е следната:

Индустрия 50.4

Услуги 44.4

Аграрен 5.2

Наблюдава се тенденция на увеличаване на безработицата и за 2000 г. тя възлиза на 23,2%. (1999 г. – 14,2%). Преструктурирането на икономиката налага преквалификация на част от безработните.

Относителният дял на лицата с висше образование е по – нисък от средния за страната. Влошаването на възрастовата структура и на условията за живот водят до намаляване на брачността.

Градското население за 2000 г. е около 68 %.

Селищната мрежа се формира под въздействието на социално-икономически и природни фактори. Тя се отличава със специфично развитие. Високата концентрация на население в северната част на територията и сравнително добре изградената транспортна мрежа създават по-благоприятни условия за развитието на селищата-Бургас, Айтос, Карнобат, Сливен, Нова Загора, Ямбол и др. Определени предимства имат градовете, разположени по Черноморското крайбрежие. Силно изразен демографски проблем се наблюдава в граничните и периферни територии и особено селищата в тях, изостанали в своето социално-икономическо развитие.

Селищната мрежа се формира от 486 населени места в това число 26 града и 460

села; 22 общини и 337 кметства. По-големи селища са Бургас, Сливен, Ямбол и др.

Районното стопанство е динамична система, която непрекъснато се променя. Извършиха се съществени промени в отрасловата структура на стопанството. Създадоха се нови отрасли: нефтопреработване, нефтохимическа промишленост, машиностроене с електронна и електротехническа промишленост и др. Промени настъпиха и в териториалната структура на стопанството. В северната част е съсредоточен значителен икономически потенциал. За да се постигне относително снижаване на условията на живот се извършваше специална програма за Странджанско-Сакарският край, която не можа да доведе до икономически ефект. След 1989 г. в икономическата организация на районното стопанство се извършват дълбоки промени, а именно:

1. Утвърждаване на пазарните принципи на организация и управление на стопанството;
2. Възстановяване на едрата градска собственост и собствеността върху земята;
3. Извършване на процес на деконцентрация на мощностите: закриване на някои неефективни предприятия;
4. Настъпване на промени във формите на собственост;
5. Нарастване на дела на частния сектор при формиране на националния доход на района.

Въпреки тези и други промени в района се произвеждат 17,4% от общата промишлена продукция.

Селското стопанство се развива на базата на природните условия, потребностите на населението и др. Селското стопанство има растително-животновъдна специализация. Снабдеността на населението с обработваема земя е :

В района се намират около 13,5% от бработваемите площи в т.ч.

-ниви 14%

-трайни насаждения 17,4%

-ливади 4,4%

Добре развити са зърно
производството, лозарството (Карнобатско, Сливенско, Поморийско,

Бургаско), зеленчукопроизводството, овощарството. Летните засушавания се отразяват неблагоприятно върху царевичата. Продължителната топла есен благоприятства за отглеждането на късни зеленчуци.

В национален мащаб районът се специализира в следните производства:

Специал. производства

Данни за 2000г.

Ечемик

30%

Ябълки

10%

Грозде

26%

Пшеница

Свине	15,7%
Овце	14,6%
Кози	12,2%
Птици	9,5%
Пчелни семейства	12,8%

Произведенията на животновъдството задоволяват потребностите на района и част от тях се изнасят за други райони.

В ЮИР са развити добивните отрасли. Малки количества кафяви въглища се добиват в мина "Черно море", черни въглища се добиват в Балканбас. Медни руди се добиват в Малкотърновско, в мина "Росен", "Върли бряг", "Медни рид". Медният концентрат се преработва в медодобивния комбинат между Златица и Пирдоп. Потребностите от черни метали наложиха изграждането на прокатни мощности за дребносортова стомана край Дебелт. Добиваните гранити (Гранитово), мрамор(с.Мрамор,Малко търново), българити (Българово), кварцов пясък(Ямболско), доломити(Сливенско), варовик(Бургаско) създават условия за развитието на промишлеността за строителни материали.

Центрове на дърводобивната промишленост са Сливен, Твърдица, Котел, Ямбол и др.

Вторичният сектор включва обработващата промишленост, строителството. Специализиращи отрасли са хранително-вкусовата, химическата промишленост, електротехническо машиностроене и др. Анализът на статистическата информация показва, че производството е колебливо и в структурата на общата промишлена продукция за 2000г. то е както следва :

Специализиращи отрасли и производства данни за 2000г.

Текстил и трикотаж 18%

Храни и изделия 7,7%

Изделия от дърво 16,2%

Химическа промишленост

65%

Транспортни средства

3,4%

Електротехнически машини

13,3%

Енергийната база на района е слаба , поради което не оказва влияние върху развитието на енергетиката, черната и цветна металургия.Производството на електроенергия е слабо развито.Има изградени топлоелектрически централи към промишлените предприятия –ТЕЦ Сливен, ТЕЦ към Нефтохим Бургас.

Добиваните рудни полезни изкопаеми не оказват влияние за развитието на металургията.

Машиностроенето има сложна отраслова структура. Развити са машиностроителни производства с национално значение. То е застъпено главно в Бургас (кораби, кабели, метални изделия, радиатори, вентилатори), Царево (лодки), Сливен(машини за текстилна промишленост, електротехнически машини, стартери и др.). Земеделски машини се изработват в Ямбол, Нова Загора, Карнобат. Произвеждат се около 6% от продукцията на машиностроенето в страната.

Изключително важна роля има нефтохимическата промишленост, която създава начало на сложни производствено-технологични връзки. Нефтопреработването и производството на синтетични влакна са с национално значение. Технически Бургас е свързан с Ямболския комбинат за синтетични полиестерни влакна. В Бургас се произвеждат синтетичен каучук, парафин, полиакрилни влакна, етилен, сапуни, пластмаса и пластмасови изделия. В Малко Търново се произвеждат шампоани и други парфюмерийно-козметични изделия. Около 56% от продукцията на отрасъла се произвежда в този район.

Промишлеността за строителни материали се развива на базата на нерудните полезни изкопаеми. Представена е от керамичните предприятия в Сарафово, Стралджа, Айтос, Зимница и др. Мрамори се преработват в Малкотърновско. Висококачествена вар се произвежда в Айтос. Чакъл и баластра се добиват от поречието на река Тунджа. Основен център за производство на стоманено-бетонни конструкции е Бургас. Амбалажно и витражно стъкло се произвеждат в Българово, медицинско стъкло и ампули –Сливен. Порцеланово-фаянсва промишленост се развива в Сливен.

На основата на горската растителност се развива мебелната промишленост. Основни центрове са Бургас, Сливен, Ямбол. Дървообработващата промишленост е широко развита, тъй като е добре осигурена със суровини. Тук се добиват 11,7% от облите и целените дървени материали и 10,7% от дъските в страната. Добивания дъб в Странджа и източна Стара планина се използва за направата на висококачествен паркет. Произвеждат се още амбалаж и парен бук. Големи дървообработващи предприятия работят в Бургас, Сливен, Котел, Твърдица, Малко Търново, Ямбол, Царево и др.

От леката промишленост най-добре развита е текстилната. Напредък получава вълнено-текстилната промишленост. В Сливен се произвеждат вълнен, памучен, декоративен текстил, в Котел декоративен (плетен) текстил, в Бургас и Ямбол – памучен текстил. В Котел, Жеравна, Ичера се произвеждат килими. В Средец се преработва коноп. В Сливен се произвеждат чорапи, горно бельо и др.

Югоизточния район има специализация в хранително-вкусовата промишленост. Тя използва богатата местна суровина. Мелничарската промишленост е много добре развита в Бургас и Ямбол. Зеленчукоконсервните предприятия са повсеместно разположени – Бургас, Айтос, Карнобат, Сливен, Ямбол. Производството на вино е съсредоточено в районите на лозарство – Сунгурларе, Славянци, Поморие, Ямбол и др. В Поморие работи завод за производство на коняк, в Славянци за вермут. Единственото рибоконсервно предприятие в страната се намира в Бургас. Захар се произвежда в Камено, а захарни изделия в Бургас, Ямбол и др. Растителни масла се произвеждат в Бургас и Ямбол. Само в този район се добива морска сол (Поморие).

Транспортът има решаващо значение за териториалната организация на стопанството. Строежът на Бургаското пристанище в началото на века и свързването му с ж.п. линии с вътрешността на страната са причина за развитието на по-гъста транспортна мрежа в северните части на територията. Важна роля играят ж.п. линиите София-Сливен-Бургас; Пловдив-Ямбол-Бургас. Дължината на пътната мрежа е 4389 км. Пътношосейната мрежа на 1000 кв. км. е 300 км. Гъстотата ѝ е над средната за страната. В строеж са автомагистралите “Черно Море” и “Тракия”. Най-голямо значение имат шосетата Бургас-Средец-Ямбол-Сливен-Нова Загора; Бургас-Средец-Болярово-Елхово-Тополовград. Над 70% от шосейните пътища се нуждаят от реконструкция. В общия товарооборот на района най-голям дял се пада на морския транспорт. Пристанищният комплекс Бургас има национално значение и се специализира в обработката на различни видове товари (нефт, метали, дървен материал и др.). Летището на Бургас е с международно значение. Южните части на района са транспортно изолирани.

Специализиращ отрасъл е туризмът. Южното черноморие разполага с разнообразни туристически ресурси – плажове, благоприятен климат, води, както и исторически паметници в Несебър, Поморие, Бургас, Кабиле и др. Развитието на вътрешния и международния туризъм играят важна роля, която нараства все повече. Те оказват силно влияние върху развитието на земеделието, транспорта, хранително-вкусовата промишленост, строителството и др. Специализирана насоченост към морския рекреативен туризъм имат изградените курортно-туристически комплекси “Слънчев бряг”, “Елени”, “Дюни” и др. Развиват се морските спортове. Основни центрове са Несебър, Созопол, Бургас, Поморие, Царево, Ахтопол, Обзор, Приморско и др. Районът

е развит в сферата на услугите и културата. Той разполага със 7 театъра, 21 кина, голям брой училища, ВУЗ-ове, 694 библиотеки, 26 музея, 334 читалища и др.

Част от заетите са в непроизводствената сфера и обслужването. Населението на един лекар е 390 души. На 1 стоматолог се падат по 2164 пациента.

Вътрешнорайонните връзки са най-интензивни между 3-те ядра на района –Бургас, Сливен, Ямбол. От Бургас за всички части на района се изпращат течни горива, химически продукти, метални изделия, захар и захарни изделия, консерви, сол. От Сливен се изпращат вълнени тъкани, осветителни тела, а от Ямбол- зеленчукови консерви, тъкани, машини за обработка на фураж и др.

Междурайонните връзки са развити запад и от части на север. Изнасят се желязна руда и концентрати, медни концентрати, кабели, вагони, течни горива, зърнени храни, праскови, сол, риба и рибни консерви. Районът внася ел. енергия, иглолистен дървен материал, памучен текстил, цигари, химични торове.

Международните икономически връзки обхващат износ за чужбина на кабели, килими, спиртни напитки, праскови и внос на суров петрол, черни въглища, памук, машини и др.

Въпреки че от десетилетия Югоизточна България се приема за едно цяло териториални различия между северна и южна част съществуват. В условията на цялостното икономическо развитие Сливен, Бургас, Ямбол съсредоточиха производствените мощности и се развиха за сметка на периферните селища и територии. Това е територия с голяма вътрешна диференциация – силно развита северна част и изостанала южна.

В административно отношение районът обхваща три области- Бургаска, Сливенска, Ямболска. По отношение на промишлената му специализация се очертават два подрайона –Причерноморски (Бургаска област) и западен (Ямболска и Сливенска област).

Причерноморския подрайон се формира на базата на промишлената агломерация

Бургас-Камено-Айтос. Главен град е Бургас. Населението на града според последното преброяване е 193 хил. души. Неговото възникване и развитие са свързани с удобното му транспортно-географско положение. Това го определя като важен икономически, административен и културен център. Специализиран е за производство на нефтопродукти, вагони, кораби, вентилатори, изделия на хранително-вкусовата промишленост, зърнопроизводство, животновъдство.

Бургас е основен курортен и транспортен център в южна България. Летището е с международно значение. Добре развит е и ж.п. и автомобилния транспорт.

Градът е седалище на два университета – Свободен и Технически. Характерно е, че Бургас е свободна икономическа зона. Промените на града са свързани с недостига на питейна вода и замърсяването на околната среда. В близост до Бургас се намира град Камено, в който има захарен комбинат. По крайбрежието са разположени големи туристически центрове – Обзор, Несебър, Поморие, Созопол, Царево и Ахтопол. За развитието на туризма спомагат Бургаските минерални бани. В Поморие се развива калолечението, винарска спиртоварна, хранително-вкусова промишленост. Царево се обособява като дървообработващ и машиностроителен център. Значението на Малко Търново като граничен пункт нараства. Център е на рудодобивната промишленост, производството на строителни материали и др. Сунгурларе е център на лозарски район и силно развита винарска промишленост. Айтос, Карнобат, Средец са центрове на микрорайони.

Тунджанският подрайон се формира около триъгълника Сливен-Ямбол-Нова Загора.

Град Сливен е сред деветте града у нас с население над 100 хил. души. Според последното преброяване Сливен е 100 600 души. Разположен е в подножието “Сините камъни” в Източна Стара планина. В близост до него се намират местностите Карандила, Даулите, Кушбунар и др. Голям стопански център е още от Възраждането. Център е на вълнено-текстилната промишленост, хранително-вкусовата промишленост, машиностроенето и др. Специализиран е в производството на стъклен амбалаж, кристално стъкло, строителни материали и др. Сливен е и културен център. Родно място е на Панайот Хитов, Добри Чинтолов и др. Има исторически музей, паметник и родната къща на Хаджи Димитър, театър и др. За развитието на балнеолечението спомагат Сливенските минерални бани.

Градовете Котел и Твърдица са центрове на дървообработващата промишленост. Има изградени предприятия за осветителни тела, производство на килими и декоративен текстил. Нова Загора е важен ж.п. и шосеен възел. Средище на богатата земеделска област и на тази база в града се развива производството на консерви, брашно, селскостопански машини, машини за растителна защита.

Ямболска област обхваща общините Ямбол, Елхово, Болярово, Стралджа, Тунджа.

Град Ямбол (83 хил. души) е разположен на двата бряга на река Тунджа, недалеч от стария крепостен град Кабиле. Забележителност на града е Безистена - покритият пазар от миналото, и останките от Ямболската крепост. Защитени природни обекти са Ормана, Еркесия, Кабиле, Балабана и др.

Ямбол е културен център в града има полувисш институт, театър кина и др.

Градът има промишлено-аграрни функции. Изградени са предприятия на хранително-вкусовата, химическата, текстилната и шивашката промишленост, машиностроенето и др.

В близост до града се намират минерални извори (Стефан Караджово).

На юг по течението на река Тунджа е разположен град Елхово. Той е централно селище от слабо населената гранична територия. Предвижданата някога ж.п. линия от Ямбол до Одрин е построена до Елхово. В града има завод за електрочасти, предприятие за трикотажни изделия, шивашка и хранително-вкусова промишленост. Градът е локален център на културата и образуването. Има мозейна експозиция от народните занаяти и костюми на българите, преселени от Одрин и Беломорска Тракия.

Стралджа се развива като ж.п. гара на линията София-Ямбол-Бургас. Специализиран е при производството на керамика, зеленчукопроизводство, животновъдство и др. Край града се намират минерални бани (при село Кортен).

В заключение трябва да подчертаем още ведъж че развитието на Югоизточния район се определя от географското положение, природно-ресурсния потенциал и социално икономическите фактори. С преходът към пазарно стопанство специализиращите отрасли ще продължават да се развиват. Необходимо е реконструкция и модернизация на производствените мощности. Необходимо е по-рационално използване на поземления фонд. Разширяването и задълбочаването на производствените технологични процеси в Нефтохимическия комбинат Бургас предизвикват екологични проблеми. Ето защо се налага въвеждане на оборудване на ефикасна екологична инфраструктура. Вероятно в бъдеще ще се развива международния туризъм. развитието на социално икономическия район в бъдеще е свързан с разрешаването на редица проблеми от районен и национален характер: безработица, подобряване на материално-техническата база, социални, демографски, екологични и други проблеми.